

JTF- ohjelman ennallistamistoimet

ELY rahoitusinfo 24.1.2024

Jaakko Ryymin

Yksikön päällikkö

Keski-Suomen ELY- keskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

Esityksen aiheita

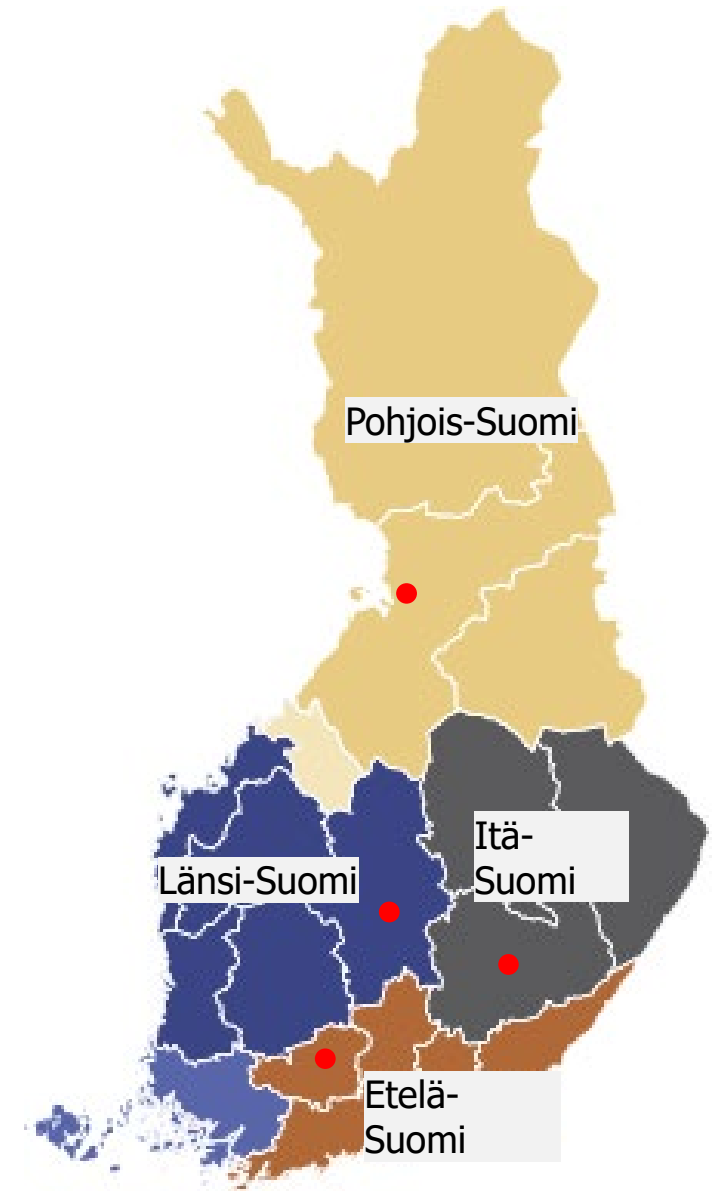
- Yleistä JTF- ohjelmasta
- Ennallistamistoimet
- JTF- rahoitusmallit ja tuensaajat
- Ennallistamisen erityispiirteitä
- Tavoitteita ja rahoitus
- Tuen hakemiseen liittyvää

Rakennerahasto suuralueet 2021-2027

- **4 rakennerahasto ELY- keskusta (ns. RR-ELYt)**
 - **Keski-Suomen ELY- keskus on rahoittava RR-ELY Länsi-Suomen suuralueella**
 - EAKR-JTF yritystuet ja ESR+- kehittämishankkeet, JTF-ennallistaminen, yritysten kehittämispalvelut
 - **Länsi-Suomen RR- alue 7 maakuntaa**
 - Keski-Suomi
 - Pirkanmaa
 - Varsinais-Suomi
 - Satakunta
 - Pohjanmaa
 - Keski-Pohjanmaa
 - Etelä-Pohjanmaa
- **JTF toteutusalue:** Itä- ja Pohjois-Suomi (7), **Keski-Suomi, Satakunta, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Pirkanmaalta 4 kuntaa***, Etelä-Karjala, Kymenlaakso

*JTF- Pirkanmaa: Parkano, Kihniö, Virrat ja Punkalaidun

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027 –ohjelma

Toimintalinjat ja erityistavoitteet

EAKR			ESR+			JTF
Innovatiivinen Suomi	Hiilineutraali Suomi	Saavutettava Suomi (vain I-P alueella)	Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi	Sosiaalisten innovaatioiden Suomi	Aineellista puutetta torjuva Suomi	Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi
T&K&I	Energitehokkuus ja päästövähennykset	Liikenne	Työllisyys	Lastensuojelu	Ruoka-apu	Liiketoiminta ja työpaikat
Digitalisaatio	Ilmastonmuutos		Osaaminen			T&K&I Investoinnit ja uudet ratkaisut
Pk-yritykset	Kiertotalous		Yhdenvertaisuus ja osallisuus			Turvetuotanto-alueiden kunnostus ja muuttaminen

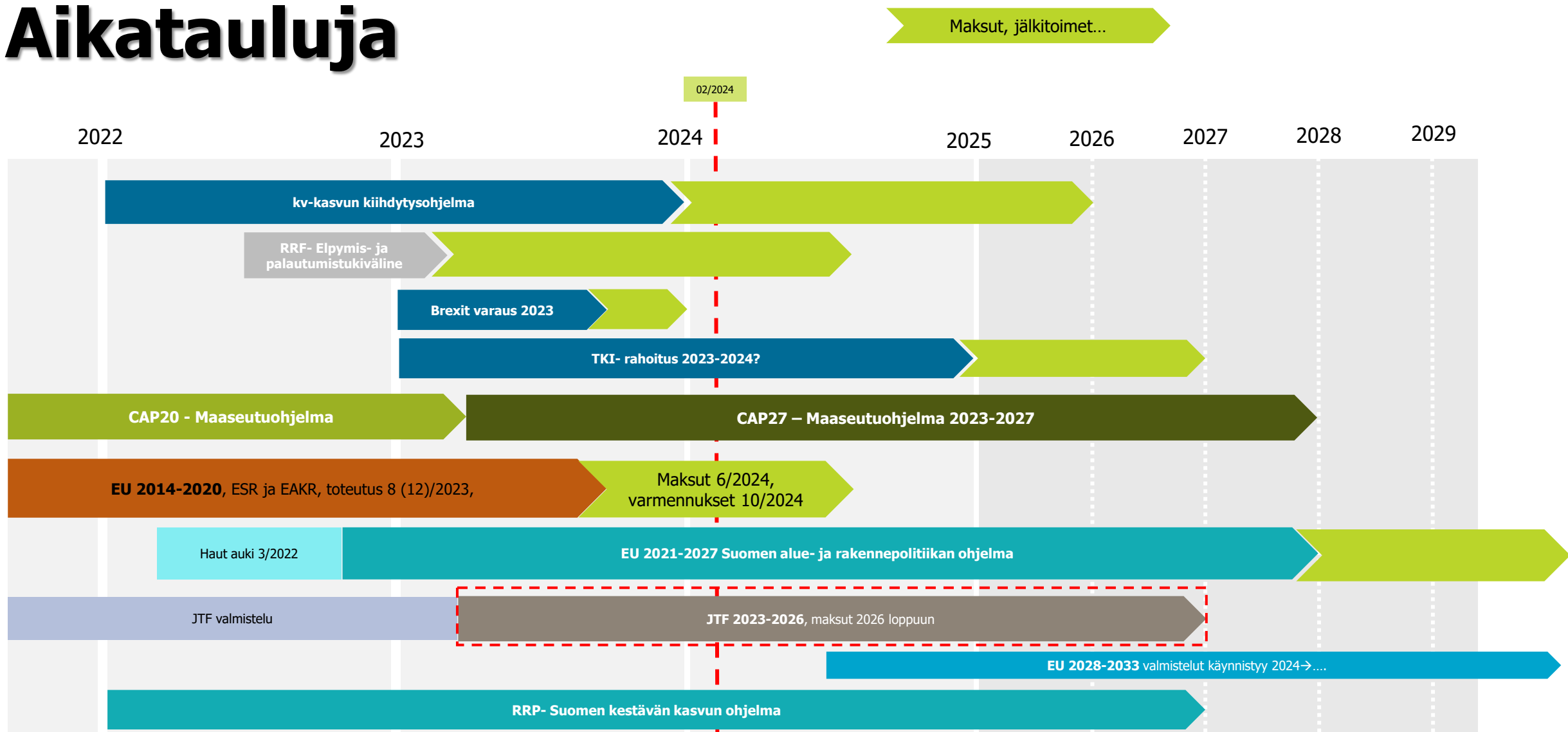
Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aikatauluja

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

JTF- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

JTF:n tuki pk-yrityksille sekä muu yrittäjyyden edistäminen
(=elinkeinojen monipuolistamisen ja uusien
liiketoimintamahdollisuuksien luominen keskeinen JTF:n tavoite)

- Pk-yritysten kasvu, kansainvälistyminen ja innovointivalmiudet (ml. liiketoiminta- ja markkinointiosaaminen), toimintaa uudistavat ja tuottavuutta lisäävät investoinnit sekä tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen
- Elinkeinoelämälähtöinen innovaatiotoiminta ja TKI-yhteistyö; yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet
- Uusi tai uudistuva liiketoiminta (ml. Yritysverkostojen kehittäminen, yrityskiihdyttämö- ja hautomomallit) sekä yritysten jatkuvuus omistajavaihdoksin
- Turveyrittäjien valmiuden uuden liiketoiminnan käynnistämiseksi (mm. puunkorjuu ja turvesoiden ennallistaminen)
- Bio- ja kiertotalouden uudet ratkaisut ja liiketoiminta (pk-yritysten bio- ja kiertotalouskonseptit)

VN/TEM 2021

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

JTF- Alueelliset siirtymäsuunnitelmat keskiössä

Aluetalouden uudistaminen
ja monipuolistaminen

Aluetalouden uudistumista
ja monipuolistumista
edistävä tutkimus- ja
innovaatiotoiminta

Turvetuotannosta poistuvien
alueiden kunnostus ja
kestävä jatkokäyttö

Alueelliset siirtymäsuunnitelmat löytyy ko. maakuntien liittojen verkkosivuilla

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ennallistaminen JTF- ohjelmassa

- Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen, missä ensisijaisena tavoitteena on palauttaa suon rakenne ja toiminta lähelle ennen ojitusta vallinneeseen ekologiseen ja hydrologiseen tilaan.
- Ennallistaminen **voi tarkoittaa myös kosteikkojen** ja vesialueiden tai kaikkien näiden yhdistelmien **perustamista** alueille, joiden luontaiset ominaisuudet soveltuvat niihin parhaiten.
- Toimia kohdennetaan myös turvetuotannon kuormittamien vesistöjen kunnostamiseen ja ennallistamiseen

Mitä vaihtoehtoja turvetuotannon jälkeen?

- Turvetuotantoalueiden jälkihoito (lupavelvoitteet!)
- Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö
- Ennallistaminen
- Kosteikot
- Tulva-altaat
- Soistaminen
- Vesistökunnostukset (liityntä turvetuotannon vaikutuksiin!)
- Tutkimus

JTF- rahoitusmalleja (ELY)

JTF- toimenpiteet

Yrityskohtaiset tuet

Toimintaympäristötuki

**Työllisyys, osaaminen,
osallisuus**

Ennallistaminen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

JTF- ennallistamistoimet

(rahoituslaki (757/2021))

Investoinnit

- Tuki max. 70 %
- Aineelliset ja aineettomat

Kehittäminen

- Tuki max. 80 %
- Esim. tutkimus, tki

Investoinnin pysyvyys yleisasetuksen 65 artiklan sekä rahoituslain 24 ja 43 §:n nojalla vähintään 5 vuotta hankkeen viimeisen tuen maksamista koskevan päätöksen tekopäivästä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

Ennallistaminen ja maanhankinta (TEM/2023/4)

- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 ja 34 §:n muuttamisesta (23.11.2023)
- 7 § **Investointihankkeen** hyväksyttävät kustannukset
 - Maakunnan liitto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat rahoituslaissa säädetyn toimivaltansa mukaisesti myöntää tukea investointihankkeesta tai kehittämishankkeen sisältämästä investoinnista aiheutuviin seuraaviin **kohtuullisiin** ja **hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeellisiin** hyväksyttäviin kustannuksiin:
 - 1) rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamisessa, korjaamisessa tai laajentamisessa tarvittavien aineiden ja tarvikkeiden hankkimisesta aiheutuvat kustannukset sekä ***toteuttamisen edellyttämät maa- ja vesialueiden hankinta- ja vuokrat*** sekä rakennuksiin tai rakenteisiin kiinteästi liittyvien laitteiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset sekä urakkakustannukset;
 - 2) koneen, laitteen tai aineettoman oikeuden hankinnasta aiheutuvat kustannukset;
 - 3) tietoverkkojen tai vastaavien verkkojen suunnittelusta, rakentamisesta ja laitehankinnoista sekä verkkojen rakentamiseksi ja käyttämiseksi välttämättömien käyttöoikeuksien hankinnasta aiheutuvat kustannukset.

JTF Ennallistaminen: tuensaajat

- Kunnat, kuntayhtymät kehitysyhtiöt ja muut julkiset organisaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, pk-yritykset, yhdistykset ja säätiöt
- Laki alueiden kehittämisen ja Euroopan Unionin alue- ja rakennepolitiikan rahoittamisesta. (Rahoituslaki 7 §) ei yksityiset henkilöt, ei yksityiset elinkeinoharjoittajat (toiminimi)
- suuryritykset voi olla mukana ns. hyödynsaajina, ei hakijana.
- Yhteismetsä on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö (ks. yhteismetsälaki 109/2003, 4 §) eli tukikelpoinen
- **HUOM!** Maatalous- ja metsäyhtymät sen sijaan ovat vain verotuksessa käytettyjä laskentayksiköitä eikä siten tukikelpoisia (rahoituslaki (757/2021), 7 §)

Ennallistamisen erityispiirteitä

- JTF-ennallistamisen ja jälkikäytön tuki on uusi tukimuoto, jossa pinta-alalliset mittaritavoitteet ovat varsin suuria ja ohjelman tuen käyttöaika on varsin rajallinen.
- Meillä löytyy hajanaista tietoa alueista esim. turvevalvonnasta, vesistöyksiköistä, alueiden kunnista, kiinteistörekistereistä, mutta tiedon koonti ja potentiaalisten alueiden löytäminen vaatii käytännön työn.
- Nyt lyhyellä kokemuksella on huomattu, että on eri asia, että ns. viranomainen kontakti ja neuvoa alueiden omistajia.
- Potentiaalisilla ennallistamiskohteilla on usein lukuisia omistajia ja toimijoita ja on havaittu, ettei JTF-rahoituksen mahdollisuuksia tunneta eikä mahdollisia toimeenpanon toteuttajia useinkaan tunnisteta.
- Esiselvitys- ja suunnitteluprosessien sekä kohteiden potentiaalin tuntemus on puutteellista
- Konkreettisiin ennallistamistoimenpiteisiin liittyvät edellytykset ja rajoitukset voivat olla epäselviä.
- Hankkeiden toteutuminen edellyttää merkittävää viestinnällistä ja neuvonnallista panostusta sekä mahdollisten kohteiden, erityisesti pienialaisten, ilman ympäristölupaa toimineiden alueiden, kartoittamista ja kohdealueiden ominaisuuksien ja mahdollisuuksien selvittämistä esiselvityksin.

Koordinaatiohankkeet toteutuksen apuna

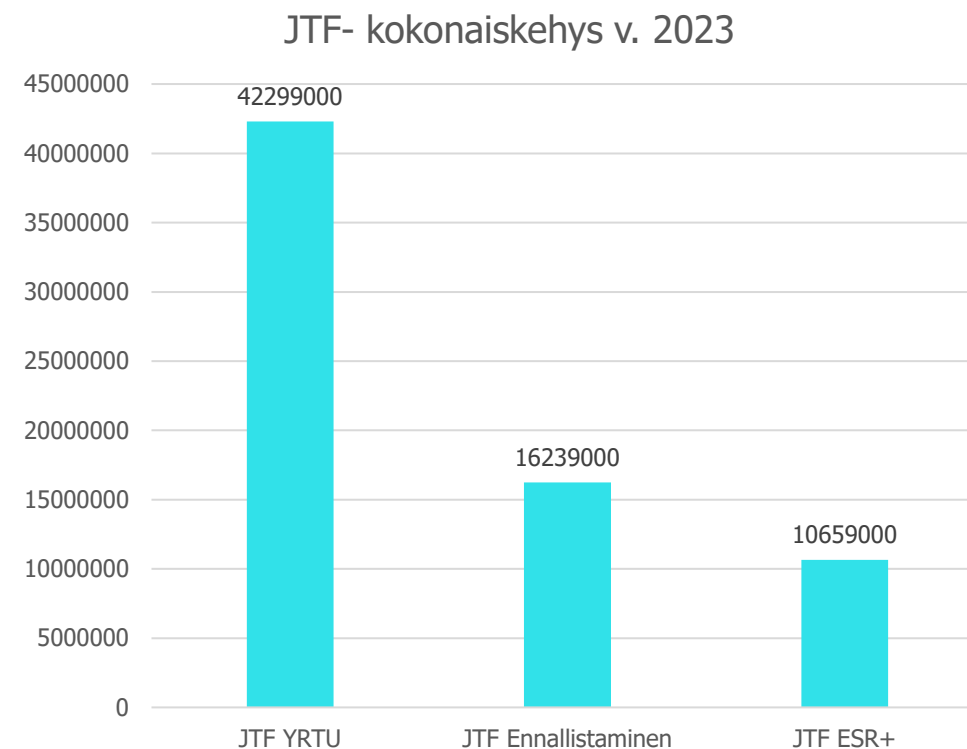
- **Toimintamallien kehittäminen**, joiden avulla ennallistamiseen soveltuvat kohteet etenevät toteutukseen.
- **Kartoitetaan** mahdolliset ennallistamiskohteet
- **Maanomistajien aktivoinnilla** ja intressien yhteensovittamisella saadaan luotua ja edistettyä laajojakin ennallistamiskohteita. Lisäksi maanomistajat saavat **neuvontaa** turvemaiden jälkikäytön suunnitteluun. (esim. sopimukset)
- **Laajennetaan tuotantoalueiden esiselvityksiä** niiden kuormittamien vesistöjen alustavaan kunnostussuunnitteluun soveltuvien osien, kohdekohtaisesti harkiten.
- Pyritään **hankkeistamaan kohteet toteutukseen** ulkopuolisen hakija- ja toimijatahon kautta ja **koordinoimalla** myös muut rahoitusmuodot.
- Tehdään **arviointia** ennallistamisen ja eri jälkikäyttömuotojen ympäristövaikutuksista.
- **Kohderyhmänä:** Maanomistajat, vesialueen omistajat, turvetuottajat, pk-yritykset, yhdistykset sekä kunnat.
- **Välilliset kohderyhmät:** Vaikutusalueiden vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat, järjestöt, säätiöt, liitot, koneyritykset ja tutkimuslaitokset.
- Kaksi toteutusalueita;
 - Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Satakunta
 - Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa

Länsi-Suomi JTF- ennallistamistavoitteet ja rahoituskehys

Maakunta	Tuen piiriin kuuluvan kunnostetun ja jälkikäyttöön otetun maaperän pinta-ala (ha)	
	välitavoite 2024	tavoite 2029
Etelä-Pohjanmaa	800	4000
Pohjanmaa	9	45
Keski-Pohjanmaa	100	500
Satakunta	200	1000
Pirkanmaa *	30	150
Keski-Suomi	80	400
	1219	6095

*JTF-Pirkanmaa: Parkano, Kihniö, Virrat ja Punkalaidun

Länsi-Suomi v. 2023 yhteensä n. 69,2 milj. euroa.

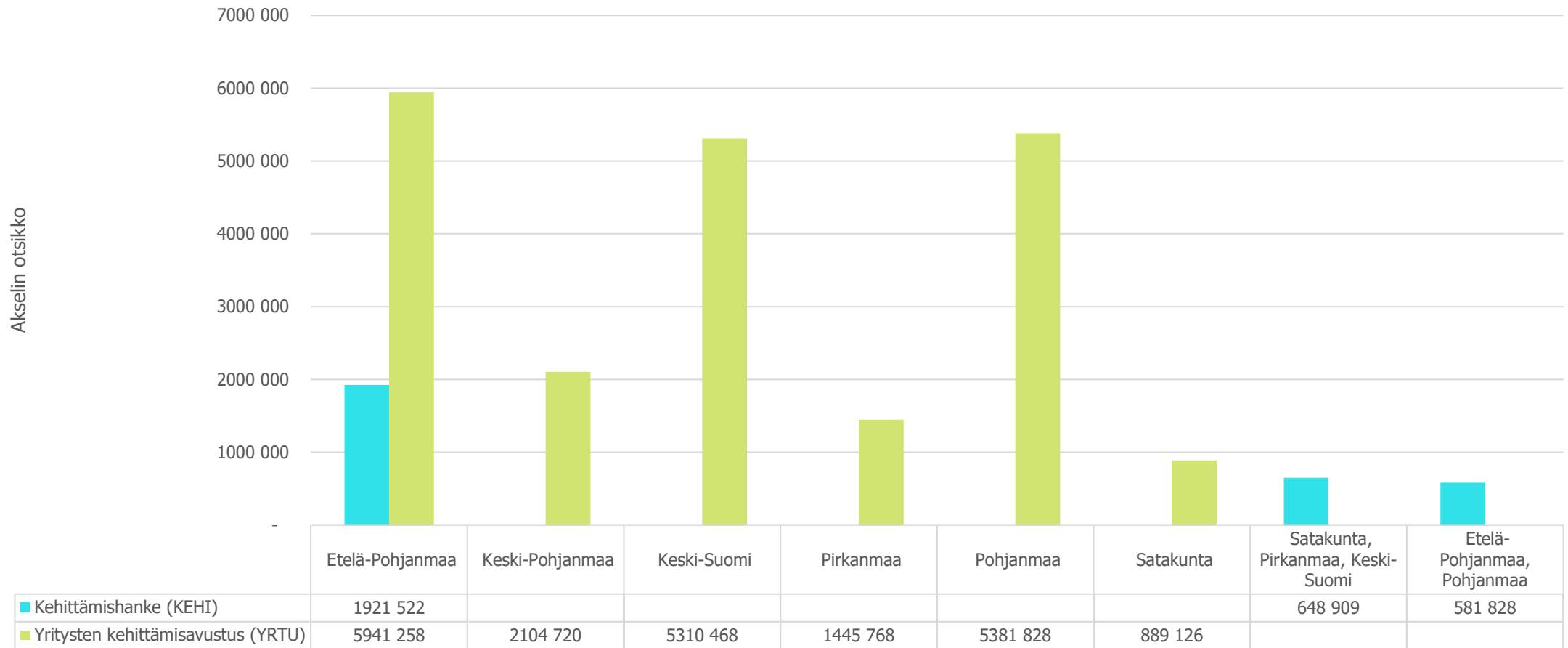
Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Länsi-Suomi, myönnetty JTF- rahoitus

Myönnetty rahoitus yhteensä 24,2 milj. euroa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

Huomioon otettavia asioita

- Tuotantoalueen jälkihoitovelvoitteet!
 - Tuottaja huolehtii jälkitoimenpiteistä lupavelvoitteiden mukaisesti (nämä ei JTF tuettavaa toimintaa).
- Hyvä suunnittelu ja selvitykset alueen ominaispiirteistä. (vesitase, alueen ulkopuolinen vaikutus, luvat)
- Investoinneissa on otettava huomioon pysyvyyssäännöt.
- **Huomioitava DNSH-periaate** eli investoinnit eivät saa aiheuttaa merkittävää haittaa:
Ilmastonmuutoksen hillinnälle tai sopeutumiselle, vesivarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, kiertotaloudelle, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle tai ekosysteemeille ja biologisille monimuotoisuudelle.
- JTF- rahoitusta ei voida myöntää energiantuotantoon liittyviin hankkeisiin kuten aurinkovoima, tuulivoima ym. Jotka kuuluu energiatuen piiriin.
 - Lisätietoa energiatuesta : [Energiatuki - Business Finland](#)

Hankkeiden haku, valintaperusteet ja pisteytys

Haku tapahtuu **EURA2021- järjestelmässä** avattavaan JTF- hakuun

Kaikkien rahoitettavien hankkeiden tulee täyttää Seurantakomitean vahvistamat yleiset valintaperusteet

Erityisiä valintaperusteita ovat horisontaaliset valintaperusteet sekä erityistavoitekohtaiset valintaperusteet, joiden pohjalta hakemukset pisteytetään ja laitetaan etusijajärjestykseen

Hankkeen tulee saavuttaa haussa asetettu vähimmäispistemäärä tullakseen rahoitetuksi

Hankkeet **arvioidaan rahoituslain pohjalta ml. Alueellinen siirtymäsuunnitelma**

Päätös perustuu ohjelman mukaisuuden ja säästöstenmukaisuuden pohjalta tehtyyn harkintaan

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

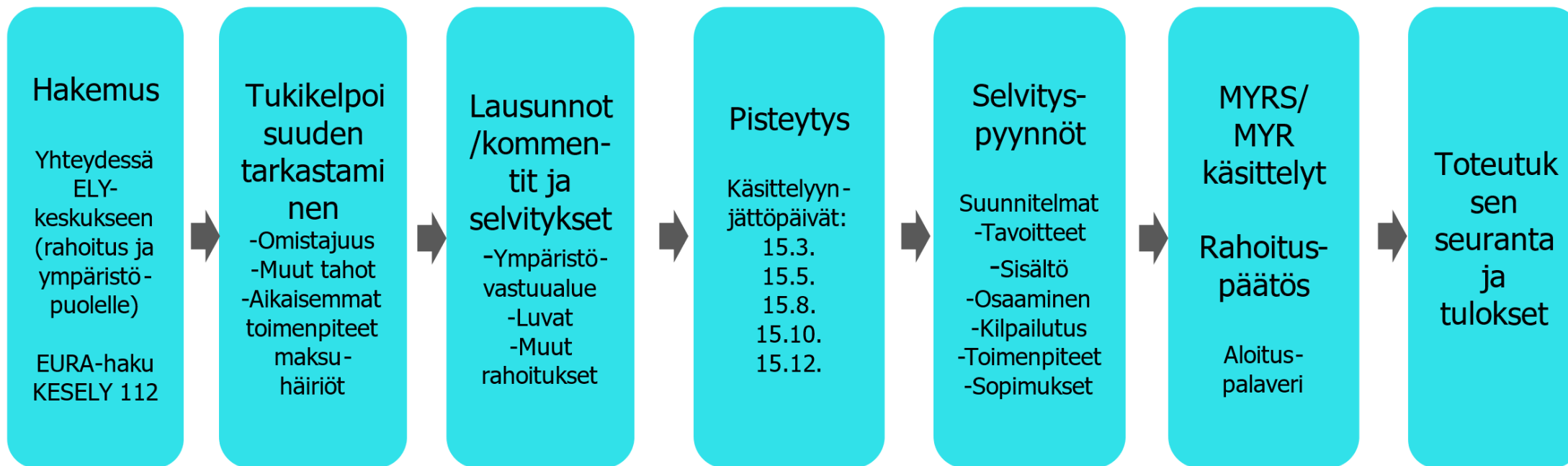
Länsi-Suomen JTF- ennallistamistoimien haku v. 2024

- Jatkuva haku ajalla 15.1.- 15.12.2024
- Haun kohteena turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista; kattaa myös turvetuotannosta poistuvien soiden yhteydessä olevat vesistöalueet, mikäli niiden kunnostamisen tarve liittyy turvetuotannon loppumiseen.
- Kullakin maakunnalla on oma alueellista siirtymää koskeva JTF-suunnitelma, johon hankkeen tulee linkittyä
- Turvetuotannon lupaehdoissa edellytettyihin kunnostus- tai jälkihoitotoimiin ei JFT- rahoitusta voida myöntää
- Linkki hakuilmoitukseen: [EURA 2021: Länsi-Suomen ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyvien JTF -hankkeiden haku 15.1.-15.12.2024 / JTF/FRO i Västra Finland – Ansökningstid 15.1.–15.12.2024 för projekt med koppling till restaurering och efteranvändning](#)

Hakemusten käsittelyvaiheet

(jatkuva haku, EURA-järjestelmän hakuilmoitus KESELY 112)

Hakemuksia voi jättää koko ajan 15.12.2024 saakka.

Hankkeiden toteutusaika 2-3 vuotta. Tämän hetkinen tieto kesäkuu 2026 loppuun.

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ohjeeksi

1
Selvitä kohteen toteutettavuus mahdollisuudet ja rajoitteet (mm. tarvittavat luvat, maanomistus, velvoitteet) jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

2
Panosta laadukkaaseen ja konkreettiseen hankesuunnitelmaan.

3
Jätä hakemus ennen hankkeen aloittamista.

Seuraa JTF- hakujen avautumista ja tiedotusta [Rakennerahastot.fi](https://rakennerahastot.fi) – sivuilla.

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ota yhteyttä

Toteutettavuusmahdollisuudet

Alueellisten ELY- keskusten Ympäristövastuualueen asiantuntijat

- www.ely-keskus.fi

Rahoitusmahdollisuudet

Keski-Suomen ELY- keskus

- Rahoitusasiantuntija Janne Nummi
puh. 0295 024 672
- Rahoitusasiantuntija Kati Laitala
puh. 0295 028 656
- S-posti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Pk-yrityksen rahoitus - kysy neuvoa asiantuntijalta-
neuvontapuhelin **0295 024 800**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

Jaakko Ryymin, yksikön päällikkö
Rahoitusyksikkö
Keski-Suomen ELY-Keskus

e-mail: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus